

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Milady Haplové v právní věci žalobkyně **N. R.**, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti žalované proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 4. 2004, č. j. 42 Cad 62/2004 – 16,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 4. 2004, č. j. 42 Cad 62/2004 – 16 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadla žalovaná (dále jen stěžovatelka) usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 4. 2004, kterým krajský soud rozhodl tak, že: „řízení se zastavuje a věc se vrací správnímu orgánu k provedení dalších úkonů v rámci správního procesu. Nikomu se nepřiznává náhrada nákladů řízení.“ Dle názoru soudu bylo soudní řízení v předmětné věci zahájeno z podnětu správního orgánu, jenž byl doručený podepsanému soudu dne 2. 4. 2004 a následně podroben analýze. Podání podatelky doplnil správní orgán stručným nevysvětlitelným sdělením, že prý jde o žalobu proti němu ve věci zdravotního stavu a postoupil soudu všechny listiny, aniž je v počínání autorky podání soběméně patrné, že měla v úmyslu obrátit se na soud a tam žalovat nikoli zřejmě okresní posudkovou lékařku, nýbrž přímo Českou správu sociálního zabezpečení. Jde o nedůvodnou fabulaci správního orgánu, který měl dále jednat v rámci správního procesu a vyřídit odvolání

proti údajnému rozhodnutí posudkové lékařky nebo pisatelka mohla, i když nemusela, být poučena o možnosti podat soudní žalobu a o jejích náležitostech. Pokud se správní orgán domnívá, že jen je na soudu, aby podatelce vložil do úst slova žaloby a doporučil jí, koho má žalovat, mylí se, neboť takový postup by výrazně přesáhl rámec ustanovení § 5 o. s. ř. a narušil by ústavní rovnost účastníků soudního řízení. Správní orgán může doporučit, uzná-li to za vhodné, občanovi, aby zažaloval, sám soud však nikoho takto navádět nesmí. Nezbytnost pokračovat ve správním řízení je fundamentální překážkou předmětného řízení soudního, bylo proto rozhodnuto při použití ust. § 64 s. ř. s. a § 104 odst. 1 o. s. ř., když aplikace ust. § 46 odst. 1 lit. a) s. ř. s. není možná, neboť tu nejde o návrh adresovaný jeho autorem soudu.

V podané kasační stížnosti stěžovatelka dovozovala existenci důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a namítala především, že se neztotožňuje s názorem krajského soudu, že v počínání autorky podání není sebemeně patrný úmysl obrátit se na soud a žalovat Českou správu sociálního zabezpečení. Žalobkyně sice adresovala své podání ředitelce „Sociálního a zdravotního zabezpečení, Křížová 25, Praha 5“ a podala odvolání proti rozhodnutí předsedkyně „Lékařské posudkové komise v Mostě“, ale z obsahu podání lze jednoznačně vyvodit, že nesouhlasí s posouzením svého zdravotního stavu. Dne 11. 3. 2004 byl vydán posudek lékaře okresní zprávy sociálního zabezpečení, nikoli rozhodnutí tohoto lékaře, proto nelze souhlasit se soudem v názoru, že stěžovatelka měla vyřídit odvolání proti rozhodnutí posudku posudkové lékařky. Posudek je pouze podkladem pro rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení a jako takový je vyloučen ze soudního přezkumu a soud ho přezkoumává jen při rozhodnutí o žalobě proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení. Na základě nesplnění podmínky řízení pak může soud návrh podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítnout, přičemž neobstojí argument soudu, že toto posledně citované ustanovení nelze aplikovat z důvodu, že tu nejde o návrh adresovaný jeho autorem soudu. V tomto bodě odkazuje na ust. § 72 odst. 1 s. ř. s., dle něhož je lhůta pro podání žaloby zachována, byla-li žaloba ve lhůtě podána u správního orgánu, proti němuž rozhodnutí směřuje. Zda jde o možné narušení ústavní rovnosti účastníků soudního řízení, je stěžovatelka toho názoru, že při poskytnutí poučení účastníku řízení o jeho procesních právech a povinnostech nejde ze strany soudu o narušení rovnosti stran, ale o splnění zákonné povinnosti soudu. Vzhledem k nesprávnému právnímu posouzení věci správním soudem stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu stížního bodu uplatněného v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost je v plném rozsahu důvodná. Stěžovatelka sice formálně uplatnila důvod kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., fakticky se však jedná o důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., neboť dovozuje nezákonnost rozhodnutí soudu o zastavení řízení.

Z podání bez data adresovaného ředitelce Sociálního a zdravotního zabezpečení, Křížová 25, Praha 5 a označeného jako odvolání o odebrání částečného důchodu vyplývá, že paní N. R. nesouhlasí s posouzením svého zdravotního stavu předsedkyní Lékařské posudkové komise v Mostě MUDr. K. Žádá o spravedlivé posouzení řízení o invalidním důchodu nezaujatou posudkovou komisí a spravedlivé rozhodnutí. Krajský soud ve věci nařídil jednání na 19. 4. 2004, k němuž však žalobkyni neobeslal, při němž zreferoval obsah podání žalobkyně a vyhlásil usnesení o zastavení řízení.

Podle § 19 odst. 2 zák. č. 71/1967 Sb. se podání posuzuje podle jeho obsahu. V podání musí být patrné, kdo jej činí, které věci se týká a co se navrhuje.

Obdobně podle ust. § 41 odst. 2 o. s. ř., které s ohledem na ust. § 64 s. ř. s. platí i pro správní soudnictví, se každý úkon posuzuje podle jeho obsahu, i když je nesprávně označen.

Z citovaných ustanovení vyplývá, že je v kompetenci správního orgánu posoudit obsah podání jemu doručeného a v závislosti na výsledku posouzení zvolit další procesní postup. V daném případě stěžovatelka posoudila podání označené jako odvolání o odebrání částečného důchodu dle obsahu jako žalobu a v souladu s ust. § 3 odst. 1 a § 32 s. ř. s. ji postoupila příslušnému soudu. Krajský soud není vázán názorem, který si správní orgán o obsahu podání učinil a nic mu nebrání učinit si o obsahu podání úsudek jiný. I v takovém případě však musí zapsat věc do rejstříku nejasných podání a provádět dále úkony podle ust. § 37 odst. 5 s. ř. s. Krajský soud však takto nepostupoval a ve svém rozhodnutí vycházel z několika chybných úvah, které Nejvyšší správní soud dále rozebírá.

Není především odůvodněn jednoznačný závěr soudu o tom, že se podatelka neměla v úmyslu obrátit na soud. Vzhledem k tomu, že účastník může podat žalobu jak u soudu tak u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal, není místo podání pro posouzení obsahu podání relevantní. Podání nemusí obsahovat výslovné vyjádření, že se podatel chce obrátit na soud, rozhodující je obsah z hlediska ust. § 37 odst. 3 a § 71 odst. 1 s. ř. s.

Krajský soud stěžovatelce vytkl, že podání doplnila stručným a blíže nevysvětleným sdělením, že jde o žalobu proti ní ve věci zdravotního stavu a postoupila je včetně množiny listin soudu, aniž z počínání autorky podání je sebemeně patrné, že měla v úmyslu obrátit se na soud a tam žalovat nikoli zřejmě okresní posudkovou lékařku, nýbrž přímo Českou správu sociálního zabezpečení. Jde pouze o nedůvodnou fabulaci správního orgánu, který měl místo toho s podatelkou dále jednat v rámci správního procesu a především vyřídit její odvolání proti údajnému rozhodnutí posudkové lékařky doktorky K. Pisatelka podání také mohla být poučena o možnosti podat soudní žalobu a o jejich náležitostech. Ani v tomto bodu však Nejvyšší správní soud názor Krajského soudu v Ústí nad Labem nesdílí. Jak bylo již výše uvedeno, podání se jak ve správním řízení, tak i v přezkumném řízení soudním posuzuje podle svého skutečného obsahu, nikoliv podle toho, jak je formálně označeno. V daném případě vyjádřila podatelka N. R. nesouhlas s odebráním částečného důchodu a v souvislosti s tím s posouzením svého zdravotního stavu lékařskou Posudkovou komisí v Mostě, MUDr. K. Její podání tedy alespoň v minimální míře obsahuje povinné tvrzení o zkrácení na právech (odebrání částečného důchodu v důsledku nesprávného posouzení zdravotního stavu) ve smyslu ust. § 65 odst. 1 s. ř. s. a naznačuje, v čem spatřuje nezákonnost správního rozhodnutí. Tyto skutečnosti jsou dostatečným podkladem pro to, aby stěžovatelka mohla učinit závěr o úmyslu jmenované podat správní žalobu. Další úkony po ní nelze požadovat, neboť stěžovatelka je sice pro zachování lhůty podacím místem pro uplatnění žaloby, zároveň je však i potenciálním účastníkem řízení o žalobě, a proto kompetenci k odstraňování případných nedostatků žaloby nemá. Požadavek krajského soudu, aby podání bylo posouzeno jako odvolání proti údajnému rozhodnutí posudkové lékařky doktorky K. (což by vedlo vzhledem k jeho nepřípustnosti k rozhodnutí o zamítnutí podle § 60 zák. č. 71/1967 Sb.), považuje proto Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené za výraz přepjatého formalismu a doporučení k následnému poučení o možnosti podat žalobu (takový úkon není zákonnou povinností stěžovatelky) pak za zbytečné, neboť zákonné lhůty by v mezidobí již zřejmě uplynuly.

Nejvyšší správní soud tedy shrnuje, že za situace, kdy stěžovatelka jako potencionální účastník přezkumného řízení soudního není oprávněna požadovat po druhém potencionálním účastníkovi odstranění nedostatků jeho podání, obsah podání pisatelky alespoň částečně svědčí tomu, že by se mohlo jednat o správní žalobu a při vědomí zásady koncentrace řízení upravené v ust. § 71 odst. 2 s. ř. s., nezbylo stěžovatelce, než z důvodu procesní jistoty postoupit podání soudu a ponechat na něm odstranění nedostatku podání i případných pochybností o jeho obsahu v rámci úkonu podle ust. § 37 odst. 5 s. ř. s. Postupu stěžovatelky tedy nelze ničeho vytýkat. Krajský soud v daném případě nedostatky v podání předepsaným způsobem neodstranil, ve věci nařídil jednání, i když měl za to, že podání pisatelky žalobou není, podatelku k jednání nepředvolal a rozhodl o zastavení řízení podle ust. § 104 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s ust. § 64 s. ř. s., ačkoliv podmínky řízení jsou v soudním řádu správním upraveny autonomně a ust. § 64 s. ř. s. zde použít nelze. To vše považuje Nejvyšší správní soud za závažné vady řízení ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. d) a e), které měly vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí a k nimž by Nejvyšší správní soud přihlížel podle ust. § 109 odst. 3 s. ř. s. s úřední povinností, i kdyby je stěžovatelka v kasační stížnosti nenamítala.

Nejvyšší správní soud proto napadené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. V něm je tento soud vázán právním názorem tak, že nejprve postupem podle ust. § 37 odst. 5 s. ř. s. odstraní vady podání (čímž nepochybně zjistí i to, zda má žalobkyně v úmyslu domáhat se svého práva v rámci přezkumného řízení soudního) a podle výsledku pak určí další procesní postup. V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 29. listopadu 2005

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu

